

KETEBE

	ISBN: 978-625-7014-21-2 © 2018 Ketebe Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.	
1. BASKI Ocak 2020, İstanbul ooo BASKI VE CİLT Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş. Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2 34310 Haramidere - Avcılar / İstanbul Sertifika No: 12026 Tel: 212.412 17 00	KETEBE YAYINLARI: 233	EXLIBRIS - 2
	EDİTÖR Ahmet San Şahbender Çoraklı	KAPAK Harun Tan
	DÜZELTİ Ayşe Nur Buzrul	MİZANPAJ Nilgün Sönmez
KETEBE YAYINLARI SERTİFİKA NO. 34989 Maltepe Mahallesi Fetih Caddesi No: 6 Dk: 7 Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.612 29 30 Faks: 212. 612 29 30 ketebe@ketebe.com		
© Orjinal adı Der Leser. <i>Das Erzählen / Frankfurter Poetik-Vorlesungen</i> olan bu kitabın Türkiye'de tüm yayın hakları Suhrkamp Verlag ile yapılan telif sözleşmesi gereği Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.		

Frankfurt Dersleri

Edebiyat Dersleri

Okur/Anlatı

Peter Bichsel

Çeviri:

Ahmet Sarı - Şahbender Çoraklı

KETEBE

Peter Bichsel

1935 yılında Luzern’de doğdu. Olten’de yaşadı. Solothurn-Kanton’da öğretmen olarak çalıştı. Hâlâ Bellach’ta serbest yazar olarak çalışmaktadır. 1986 yılında Johann Peter Hebel ödülünü kazandı.

Eserleri: *Aslında Bayan Blum Sütçüyü Tanımak İstiyordu* (Kabalıcı Yayınları); *Paris’e Giderken* (Ayracç Yayinevi); *Dünya Yuvarlaktır* (Aylak Adam Yayınları); *Çocuk Hikâyeleri* (Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Yayınları); *Mevsimler*; İsviçreli’nin İsviçre’si; Eleştirilerim; Herhangi Bir Yerde, Başka Bir Yerde (Gazete Yazıları).

Ahmet Sarı

1970 yılında Almanya’nın Düsseldorf kentinde doğdu. 1984 yılında Almanya’dan Türkiye’ye (Erzurum) kesin dönüş yaptı. 1993 yılında Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü’nü bitirdi. “Thomas Bernhard’ın Öykülerinde Normaldışı Davranışlar” adlı çalışmasıyla yüksek lisansını (1995), “Türk ve Alman Poetikasının Kitabı” adlı çalışmasıyla da doktorasını tamamladı (2003). 2005 yılında yardımcı doçent oldu. 2011 yılında doçentlik kadrosuna, 2016 yılında da Profesörlük kadrosuna atandı. Hâlen Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde çalışmalarını sürdürmektedir.

Şahbender Çoraklı

1963 yılında Bayburt’ta doğdu. 1984 yılında Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü’nü bitirdi. “Türkçede ve Almancada İkilmeler” adlı çalışmasıyla yüksek lisansını (1991), “Jurek Becker’in *Jakob der Lügner* Adlı Romanında Anlatı Teknikleri” adlı çalışmasıyla doktorasını (2001) tamamladı. 2002 yılında Atatürk Üniversitesi’nde yardımcı doçent kadrosuna atandı. 2009-2014 yılları arasında Almanya Köln Üniversitesi’nde 5 yıl Türkçe dersleri verdikten sonra, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi’nde çalışmaya başladı. Anlatı teknikleri ve Almanya’daki Türk yazarlar üzerine çalışmaları olan Çoraklı, hâlen Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu müdürlük görevini yürütmektedir.

İçindekiler

Frankfurt Dersleri / 7

Çevirmenlerin Önsözü / 15

I. Ders
Edebiyat Üzerine Hikâyeler / 21

II. Ders
Okumak / 39

III. Ders
Nasıl Başlamalı? İçerikler Üzerine / 57

IV. Ders
Joyce Mesela / 71

V. Ders
Yaşamın Yazdığı Hikâyeler / 85

Frankfurt Dersleri

Goethe Üniversitesi, Frankfurt'ta, 1959 yılında edebiyata, edebiyatın sorunlarına ve gelişimine ilgi duyacak öğrencilere (öğrenciler indinde aslında herkese) bir imkân sunmak amacıyla Frankfurt Dersleri'ni başlattı. Öğrencilerin edebiyatı, edebiyat biliminin kendilerine sunduğu kuru ve cansız, akademide öğretilen yavan bilgilerle öğrenmesi yerine, yazarların yaratım sürecini kendi ağızlarından dinlemeleri ve öğrenmeleri amacıyla poetika alanında Frankfurt Dersleri adı altında bir konuk kürsüsü açtı. İlkini Gilbert Murray'ın "Şiirde Klasik Gelenek" (The Classical Tradition in Poetry) adında 1926 yılında sunduğu Norton konferansları dizisine ve Oxford derslerine çok benzeyen Frankfurt Dersleri buraya çağrılan ve konuk olarak kendi poetikasını ya da edebiyat hakkında genel konularda bilgi sunmak isteyen önemli yazar/şaire ya da edebiyat eleştirmenine birkaç ders imkânı sunmaktaydı. Frankfurt Dersleri'ne katılım hakkını elde eden yazarlar/şairler

kendi yazı süreçlerini, poetikalarını ya da kendilerine sorun addettikleri edebi konuları sunma özgürlüğüne sahiptilerdi. Ondan sonra da her sene bir yazar Frankfurt Dersleri'ni sunma sorumluluğu altında ya kendi poetikasını sunmuş ya da seçtiği bir edebiyat bilimi sorunsalını ele almış ve bu geleneği bugüne dek devam ettirmiştir. Bu kürsüye ekonomik desteği ilk yıllarda S. Fischer Yayınları vermiş, 1963 yılından beri de Suhrkamp Yayınları konferansları desteklemiştir. 1968 yılında Frankfurt Dersleri sekteye uğramış, 1979 yılından itibaren Suhrkamp Yayınları'nın dersleri finanse etmesiyle dersler yeniden başlamıştır. Goethe Üniversitesi'nden hocaların da katkılarıyla klasikleşmiş halini almıştır. Peter Suhrkamp'ın ve üniversitenin maddi destekçilerinin Frankfurt Dersleri'nin gelişmesinde ve dünyaya yayılmasında katkıları görmezden gelinemez. Bugün Frankfurt Dersleri'nin arkasında destekçi olarak S. Fischer Yayınları, Schöffling & Co, Suhrkamp Yayınları, Frankfurt Üniversitesi Dostları, Frankfurt Edebiyat Evi (Frankfurter Literaturhaus) bulunmaktadır. Dania Hückmann'ın müessesesinin hayat bulmasında destekleri de unutulmamalıdır. 1959 yılında Ingeborg Bachmann ile "Günümüz Edebiyatı Sorunları" adı altında dönem edebiyatının ruhunu vererek başlayan Frankfurt Dersleri, şu ana kadar seksene yakın çok önemli yazar, şair ve edebiyat eleştirmeninin dersleriyle edebiyat bilimi alanında son asır Alman, Kıta Avrupası ve dünya edebiyatlarına tarif edilemez katkılar sağlamıştır. Son on yılda, seneden seneye gerçekleşen dersler altı ayda bir sunulmaya başlanmıştır. Frankfurt Dersleri, Alman yazarlarının İkinci Dünya Savaşı döneminden sonra kendi edebiyatlarını geliştirmesini, edebiyat bilimlerine yeni katkılar sunmayı, alanında yetkin yazarları kendi poetikaları üzerine düşünmeye zorlamayı ve bunları kayıt altına almayı hedeflemektedir. Bu dizi, edebiyat kuramına katkı bakımından önemli bir geleneği

oluşturmuştur denilebilir. Son dönemlerde Heidelberg Dersleri, Tübingen Dersleri adı altında buna benzer diziler oluşmuştur. Ketebe Yayınları da bu derslerin önemini bildiğinden yaklaşık yarım asrı geçen zaman dilimi içinde Avrupa’da edebiyat bilimine sunduğu sonsuz katkı ile Frankfurt Dersleri’ni edebiyat bilimimize katkı sağlaması ve yeni perspektifler sunabilmesi bakımından çevirmeyi hedeflemektedir.

Editör

Ahmet Sarı-Şahbender Çoraklı